

“Van een kopje koffie naar zorgen voor elkaar”

Impressie van het buurtcafé Informele zorg op 7 juni 2016

In tijden van vergrijzing, bevolkingskrimp en veranderingen in de zorg komt steeds vaker de vraag boven drijven: "Hoe kunnen we onze dorpsbewoners met een zorgvraag (niet alleen de ouderen) zo lang mogelijk in hun vertrouwde omgeving houden?" Op initiatief van Oranje Fonds en BOKD kwamen Drentse dorpsbewoners op 7 juni bijeen om te praten over hun ervaringen en ideeën omtrent informele zorg in hun dorp.

Dorpen organiseren zorg

Er verandert op sociaal gebied momenteel veel in onze samenleving. Samen met burens, vrienden en andere vrijwilligers voor elkaar zorgen, is daar een belangrijk onderdeel van. Het Oranje Fonds en BOKD zien steeds vaker

dat buurt- en dorpsaccommodaties en dorpsbelangenorganisaties daar een rol in spelen. Om ons heen zien we allerlei succesvolle voorbeelden van dorpen die zich gaan inzetten om de (informele) zorg voor hun inwoners te organiseren. Sommige dorpen wachten niet af en nemen zelf het initiatief tot bijvoorbeeld een burenhulpnetwerk of zorgcoöperatie. Anderen twijfelen nog over hun rol.

BOKD @BOKDDrenthe · 7 jun.

Dorpshuis is belangrijke schakel in het organiseren van informele zorg zegt @IngeZwerver van een kopje koffie naar zorgen voor elkaar

Financiële bijdrage via Oranje Fonds

Oranje Fonds ziet steeds meer zorginitiatieven terug in de financieringsaanvragen die bij hun binnen komen. Het Oranje Fonds is vanouds bekend bij dorpsbelangen en dorpshuizen. Vooral die laatste groep krijgt regelmatig een financiële bijdrage voor nieuwbouw of verbouwing. Ook NL Doet en Burendag zijn vaak bekende activiteiten. Het thema Informele zorg zal een belangrijke pijler voor het Oranje Fonds worden. Aanvragen voor startende en ontwikkelende kunnen ingediend worden via www.oranjefonds.nl/aanvragen. Er worden overigens geen reguliere exploitatiesubsidies afgegeven.

Netwerk van dorpen en helpdesk

BOKD wil zich de komende jaren ook op het thema Informele zorg presenteren als netwerk voor inspiratie, bewustwording en kennisdeling. Daarvoor participeert het actief in het Drentse Platform Burgerkracht. Via de Landelijke Vereniging voor Kleine Kernen wordt er tevens meegewerkt aan het opzetten van een landelijk platform en helpdesk voor burgerinitiatieven op het thema zorg.

Verzoamelstee

Eenzelfde rol vervult Inge Zwerver van Groninger Dorpen voor de Groningse dorpen die met zorg aan de slag zijn. Ze is tevens initiatiefneemster van Verzoamelstee in haar eigen dorp Onderdendam. Het doel van de Verzoamelstee is het versterken en

onderhouden van de sociale cohesie in het dorp, met name voor ouderen.

De Verzoamelstee vergroot de samenredzaamheid van het dorp en daarmee de eigenredzaamheid van dorpsgenoten die ondersteuning in het dagelijkse leven nodig hebben of dit (preventief) in de toekomst nodig zullen hebben. De kracht van de Verzoamelstee is het feit dat het voor en door dorpsbewoners wordt georganiseerd én deelgenomen. Meer weten over de Verzoamelstee? Bekijk dan [het filmpje](#).

In haar presentatie ging Inge tevens in op het hoe en waarom van dorpszorginitiatieven. Het is niet de oproep van de overheid tot het creëren van een participatiesamenleving die dorpen tot actie aanzet. Het willen zorgen voor elkaar is de aanleiding voor veel initiatieven. Download hier haar [presentatie](#).

Wat doen Drentse dorpen?

Ook in Drenthe zien we als BOKD steeds meer initiatieven ontstaan. Vergesloopte initiatieven in Hollandscheveld, De Monden en Vledder genieten inmiddels een bescheiden landelijke bekendheid. Ook in andere dorpen gebeuren mooie dingen. Vijf van deze dorpen deelden hun ervaringen met ons in drie tafelgesprekken. Spontaan vertelden ook andere dorpen hun succesvolle en minder succesvolle ervaringen. Het leidde tot korte maar inspirerende gesprekken.

Nieuw Grijs Witteveen (Midden-Drenthe)

Dorpsbelang Witteveen zet zich met een energieke kerngroep in voor behoud en versterking van de leefbaarheid van het dorp. Witteveen heeft, net als de omliggende dorpen in de regio, te maken met veranderende bevolkingssamenstelling.

De bevolking vergrijst sterk, maar gelijktijdig is er sprake van veel dynamiek en de wil om zelfstandig en zelfredzaam te zijn.

NIEUW GRIJS

Vanuit dit besef is Witteveen met het thema naoberkracht aan de slag gegaan. De werkgroep Nieuw Grijs doet met vrijwillige dorpsondersteuners onderzoek naar:

- grotere zelfredzaamheid van inwoners Witteveen
- versterken van de eigen netwerken
- vergroten sociale samenhang
- stimuleren en organiseren van informele zorg
- samenwerking en afstemming met professionele organisaties op gebied van zorg, wonen en welzijn
- onderzoek met WELWOZO-partners (welzijn, wonen, zorg) naar snijvlak vrijwillige/professionele hulp

Eexterveenschekanaal (Aa en Hunze)

In Eexterveenschekanaal werken dorpshuis en dorpsbelangen aan leefbaarheid en ontmoeting in een dorp zonder

voorzieningen. Het bruisende dorpshuis is het middelpunt van alle activiteiten voor jong en oud. Op het vlak van informele zorg zijn het Kiep buffet en de Lief en Leedgroep aansprekende initiatieven. Het Kiepbuffet is een maandelijkse maaltijd voor en door mensen in het dorp. Bijzonder is dat de maaltijd gratis is en gemiddeld wordt bezocht door vijftig personen, en dat in een dorp van 200 inwoners. De Lief en Leedgroep bestaat uit vrijwilligers die een bezoek brengen aan de mensen thuis. Bij bijzondere gebeurtenissen zoals geboorte of sterfte, maar ook om te kijken hoe het met ze gaat.

Door informele ontmoetingen en gesprekken vanuit deze activiteiten worden onder andere hulpvragen eerder opgepikt waardoor mensen langer thuis kunnen blijven wonen. Het dorp wil doorgroeien naar het model van een eigen zorgcoöperatie waarin dorpsbewoners zorg dragen voor elkaar.

[Kijktip](#)

Naoberhulp Nieuwlande (Hoogeveen)

In 2015 is in de gemeente Hoogeveen het project Naoberhulp van start gegaan. Gemeenten hebben minder geld om zorgtaken uit te voeren en bovendien wordt momenteel sterk de nadruk gelegd op zelfredzaamheid. Op initiatief van de lokale welzijnsinstelling is toen het project Naoberhulp opgestart in vijf dorpen: Elim, Nieuw Moscou, Stuifzand, Tiendeveen en Nieuwlande.

In Nieuwlande is een enquête verspreid onder 600 huishoudens waarvan er 150 retour zijn gestuurd. Uit de enquête bleek dat er behoefte is aan een Naoberhulp project. Mensen gaven aan extra ondersteuning te kunnen gebruiken op het gebied van: vervoer, hulp bij boodschappen, samen een boek lezen, klusjes in en om het huis, administratieve ondersteuning, etc.

Anderzijds bleek dat een heleboel mensen bereid bleken om hulp te bieden. Binnen no time waren er 80 vrijwilligers die hand en spandiensten wilden verlenen en 13 coördinatoren om vraag en aanbod op elkaar af te stemmen.

Gezondheid Versterkt In Eigen Hand Barger-Compascuum (Emmen)

Dit project is in 2012 begonnen als pilot van de gemeente Emmen om te kijken hoe bewoners in samenwerking met professionele organisaties hun eigen gezondheid kunnen verbeteren. Gezondheid is daarbij een erg rekbaar begrip.

Na een grote bijeenkomst met allerlei bewoners, hulpverleners en andere betrokkenen uit het dorp heeft dorpsbelangen gekeken naar de gezondheidstoestand van het dorp en waar

iets zou kunnen worden verbeterd. Er ontstond een werkgroep die tot op de dag van vandaag nog steeds als zelfstandig opererende werkgroep bestaat. Eerste resultaten na al die jaren: ontstaan van een loopgroep en een fietsgroep, een maandelijks eetcafé voor senioren waar men voor € 6,- een 3-gangen diner krijgt incl. consumptie, een project op de basisschool om kinderen iets te leren over voeding en bewegen en de komst van een schoolmoestuin in het dorp.

Nu staat de werkgroep op een punt waarbij ze verder moeten, maar waarmee? Waar is behoefte aan; dagopvang/seniorensos in het dorps huis, een infopunt om zorgvragen te beantwoorden, formulieren brigade, voorlichtingsbijeenkomsten. Ze willen in ieder geval gaan kijken of ze een seniorensos voor drie dagen in de week kunnen opzetten in het dorps huis.

Steengoed Wonen Een (Noorderveld)

Initiatiefgroep 'Steengoed wonen in Een' heeft het plan ontwikkeld om op de plaats van de basisschool 'De Regenboog' een woonvorm voor ouderen te realiseren met daarbij de mogelijkheid voor een aanbod van zorg. De Regenboog komt halverwege dit jaar leeg te staan doordat de school samen met de 'Lindehof', de andere basisschool in het dorp, in één nieuwe school wordt ondergebracht in de multifunctionele accommodatie.

Ruim een jaar geleden heeft de initiatiefgroep hun plan gepresenteerd aan de gemeente. Er is een informatieavond voor oudere inwoners van Een gehouden en een brochure gemaakt met een eerste schets voor de opzet van het plan. Het was de aanwezigen duidelijk dat dit een plan is dat goed past in het beleid van de gemeente. Niet alleen omdat het probeert ouderen zo lang mogelijk in de hun vertrouwde omgeving te laten wonen, maar

ook omdat het idee uitgaat van het zo lang mogelijk voorkomen van duurdere vormen van zorg.

Eerder bleek al dat onder de ouderen van Een belangstelling is. Velen wonen in een woning met een ruime tuin. Het onderhoud vergt veel en daarom kijkt men uit naar iets anders. Dat 'anders' is in Een niet beschikbaar en dat betekent, soms ongewenst, verhuizen naar Norg of Haulerwijk. (bron www.dekrant-info.nl)

Lees ook [dit bericht](#) van RTV Drenthe.

Enkele inzichten van de avond

Ter afsluiting van de avond werden enkele inzichten uit de tafelgesprekken gepresenteerd.

- Een zorgcoöperatie is niet een doel maar een middel, bijvoorbeeld om betrokkenheid te creëren, fondsen te werven of verantwoordelijkheden te borgen. Veel zorgcoöperaties zijn ooit klein begonnen.
- Kijk ook naar de omliggende dorpen als het gaat om samen zorg organiseren. Soms lopen andere dorpen met dezelfde vragen, hebben ze een geschikte oplossing gevonden of kan schaalvergroting het initiatief versterken.
- Betrek waar mogelijk de huisarts bij je initiatief. De huisarts kan een verbindende schakel zijn tussen zorgvraag en aanbod, informele en formele zorgaanbieders en geniet vertrouwen in het dorp.
- Ga je initiatief niet van bovenaf organiseren, maar zoek draagvlak voordat

je begint. Een succesvol voorbeeld van elders is daarbij geen blauwdruk voor je eigen dorp.

- Breng een stukje ondernemerschap in je initiatief in. Veel initiatieven lopen aan tegen de financiering van hun activiteiten.
- Er is in veel dorpen sprake van 'vraagverlegenheid': het niet kenbaar durven maken van de vraag om hulp of ondersteuning. Het lukt veel zorginitiatieven wel om een grote poule van vrijwilligers te vinden die aan de slag willen. Het in beeld krijgen van de vraag blijkt een grotere uitdaging. Het aanspreken van het sociale netwerk om de 'vragers' kan een oplossing zijn.

Hoe nu verder?

BOKD gaat de komende tijd bij de verschillende initiatieven polsen of er behoefte is aan een leerkring van initiatieven die elkaars vragen beantwoorden, gezamenlijk thema's uitwerkt en op zoek gaat naar kennis in Drenthe en daarbuiten. Dit 'klasje' zal voor zowel beginnende als gevorderde initiatieven interessant moeten zijn.

Voor meer informatie over de genoemde initiatieven, het opstarten van een initiatief of het 'klasje' kunt u contact opnemen met Alle Postmus, consulent dorpsbelangen van de BOKD.

Beluister ook [het interview](#) dat we enkele dagen voorafgaand aan de bijeenkomst gaven voor RTV Drenthe.

Auteur Alle Postmus

Juni 2016